

První prorůstová a propopulační důchodová reforma.

Demo verze

Podívejme se na problém dostatku nově narozených dětí čistě z ekonomického, nikoliv emocionálního hlediska při použití reprezentativních dat Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Současné náklady vydané na jedno dítě za jeden měsíc v ekonomicky průměrné rodině s 1 – 3 dětmi reprezentují 6352,-Kč. Počítejte se mnou: 6352,-Kč x 12 měsíců x 18 let (plnoletost) x 2 děti = 2.744 064,- Kč. Jsou to data a výpočty, plně vystihující současné poměry. **Právě tato částka 2 miliony 744 000,-Kč je vkladem pracujících rodičů dvou dětí na důchod a to právě proto, že jediným vkladem, kterým skutečně financujeme v průběžném důchodovém systému svůj vlastní důchod, jsou dobře vychované děti – ať již vlastní nebo osvojené - budoucí plátcí do daňového a tedy i důchodového systému.** Ekvivalentní částka **při třech vychovaných dětech činí 4 miliony 116 000,-Kč a při čtyřech dětech 5 milionů 488 000,-Kč.** Mluvím o středně příjmových rodinách, které jsou, opakuji, základem financování daní a tedy i financování důchodového pojištění.

Občané, kteří si děti nepořídí a nevychovejí ani minimální počet dvou dětí v rodině, ušetří podle současných relací během 18 let, t.j. do plnoletosti dětí 2 a tři čtvrtě milionu korun a **na svůj vlastní důchod nevloží do průběžného důchodového systému ani korunu.** Přesto jsou na tom jako důchodci ještě lépe než rodiče dětí, zejména matky dětí, protože ty musely přerušovat kvůli dětem svoji pracovní kariéru a v průměru mají právě z tohoto důvodu nižší započitatelný příjem, ze kterého se počítá výše důchodu.

Pokud v průběžném důchodovém systému je minimální nebo žádné zohlednění počtu vychovaných dětí, tj. budoucích plátců, je masivně negativně korelován s porodností. Efekt je dokonce takový, že je schopen vysvětlit 80 procent pozorované hodnoty rozdílů v porodnosti napříč různými zeměmi (M. Boldrinová, M. de Nardi a L. Jones, Fertilita a penzijní systém, National Bureau of Economic Research, únor 2005).

Právě zde tkví zásadní systémová chyba. Jedná se totiž o rovinu sociální solidarity obrácenou „na ruby“. Rodiče dětí, kteří museli obrátit každou korunu alespoň dvakrát v ruce, než ji vydali, se sociálně solidarizují se stále narůstající skupinou lidí bezdětných, jejichž životní úroveň byla podle téhož ČSÚ o 21% vyšší, než životní úroveň rodin se 2 dětmi. Právě tato systémová chyba ničí budoucnost národa v podobě klesající

demografické křivky. Právě tato systémová chyba působí natolik zhoubně, že za cca 50 let zde bude pouhá čtvrtina příslušníků mladší generace oproti stavu současnému.

Návrh „První prorůstové a propopulační reformy“:

Jaká východiska zvolit ?

Návrh důchodové reformy musí v první řadě plně respektovat demokratické principy, to znamená dát každé mladé ženě a mladému muži v plodném věku možnost volby zda mít děti, ať již vlastní či osvojené, nebo si zabezpečit stáří jiným způsobem. Navržený systém by měl zohlednit naprosto principiální otázku a tou je nepochybně dostatek dětí s dobrým rodinným zázemím, dětí, které budou v dospělosti skutečně systém financovat. Návrh musí umožnit rychle překonat nepříznivý demografický vývoj a zajistit budoucnost Čechů, Moravanů, Slezanů i menšin žijících v České republice. Měl by být na rozdíl od migračních rizik stabilizujícím faktorem. Při realizaci musí být návrh navíc administrativně nenáročný, aby po zavedení nezvýšil počty úředníků. V neposlední řadě musí být i sociálně citlivý.

Základní principy důchodové reformy:

1. Základní doba odchodu do důchodu by vycházela z průměrného věku dožití obyvatelstva České republiky.
2. Dělení na muže a ženy by mělo být opuštěno. Odporuje principům rovnosti mužů a žen a je uplatňováno ve stávajícím systému nelogicky, vzhledem k vyššímu věku dožití žen. Navíc se v posledních letech prodlužuje za každý odpracovaný rok doba odchodu do důchodu u mužů o 2 měsíce a u žen o 4 měsíce a tím se ze zákona postupně dosahuje požadované rovnosti.
3. Věk skutečného odchodu do důchodu by se stanovil v závislosti na počtu vychovaných dětí. Přihlíželo by se ke 2 a více dětem do počtu 4, odchovaných v rodině do dospělosti, tj. 18 let věku dětí (do 18 let věku dětí, vzhledem ke skutečnosti, že jen do tohoto věku mohou rodiče ze zákona své děti ovlivnit). K jednomu dítěti a k dětem, které byly odsouzeny za úmyslné trestné činy v trvání nad 2 roky, by se nepřihlíželo. U neúplných rodin, by se u rodičů přihlíželo ke skutečnosti, zda rodič, který neměl dítě v přímém zaopatření, řádně přispíval po

celou dobu na jeho výživu a to, v tomto případě, až do doby jeho ekonomické samostatnosti, nejpozději do 26 let věku. U takového rodiče by se zohlednil i jediný potomek v případě, že by jej bylo možno přičíst k dítěti nebo dětem v nově založené rodině.

4. Ve startovním roce důchodové reformy (předpoklad rok 2007) by v souladu se zákonem č. 155/1995Sb., **o důchodovém pojištění**, §32, muži odcházeli do důchodu jednotně v 62 letech, ženy v závislosti na počtu vychovaných dětí v 57 – 61 letech. Cílovým rokem by se pak stal rok 2037, kdy by rodiče se 2 dětmi odcházeli do důchodu v 64 letech, se 3 dětmi v 60 letech a se 4 a více dětmi v 56 letech věku (pokud splnili podmínky dané zákonem, zejména o odpracovaných letech). Bezdětní rodiče a rodiče s jedním dítětem by v cílovém roce 2037 odcházeli do důchodu ve věku 78 let, bez rozdílu pohlaví.

Přechodné období :

Podle předpisů platných před 1. lednem 1996 činila věková hranice pro nárok na starobní důchod:

- u mužů 60 let,
- u žen
 - 53 let, pokud vychovaly aspoň 5 dětí,
 - 54 let, pokud vychovaly 3 nebo 4 děti,
 - 55 let, pokud vychovaly 2 děti,
 - 56 let, pokud vychovaly 1 dítě, nebo
 - 57 let, pokud nevychovaly žádné dítě.

Zákon o důchodovém pojištění zavedl mj. postupné zvyšování věkové hranice pro nárok na starobní důchod (dále jen "důchodový věk"). Důchodový věk pojištěnce se stanoví tak, že se ke kalendářnímu měsíci, ve kterém dosáhl shora uvedené věkové hranice, přičítají u mužů 2 a u žen 4 kalendářní měsíce za každý i započatý kalendářní rok z doby po 31. prosinci 1995 do dosažení shora uvedené věkové hranice.

Zde je využito ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, § 32, ze kterého vychází tabulka č. 1, „Bonusy a malusy přechodného období (v měsících).“

Tabulka č. 1

Bonusy a malusy přechodného období (v měsících)

muž/žena	2 děti m	2 děti ž	3 děti m	3 děti ž	4 děti m	4 děti ž	5 dětí ž	bezdětní	bezdětné
rok									
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2008	1	2	-1	1	-3	-1	-1	8	8
2009	2	4	-2	2	-6	-2	-2	16	16
2010	3	6	-3	3	-9	-3	-3	24	24
2011	4	8	-4	4	-12	-4	-4	32	32
2012	5	10	-5	5	-15	-5	-5	40	40
2013	6	12	-6	6	-18	-6	-6	48	48
2014	7	14	-7	7	-21	-7	-7	56	56
2015	8	16	-8	8	-24	-8	-8	64	64
2016	9	18	-9	9	-27	-9	-9	72	72
2017	10	20	-10	10	-30	-10	-10	80	80
2018	11	21	-11	11	-33	-11	-11	88	88
2019	12	24	-12	12	-36	-12	-12	96	96
2020	13	26	-13	13	-39	-13		104	104
2021	14	28	-14	14	-42	-14		112	112
2022	15	30	-15	15	-45	-15		120	120
2023	16	32	-16	16	-48	-16		128	128
2024	17	34	-17	17	-51	-17		136	136
2025	18	36	-18	18	-54	-18		144	144
2026	19	38	-19	19	-57	-19		152	152
2027	20	40	-20	20	-60	-20		160	160
2028	21	42	-21	21	-63	-21		168	168
2029	22	44	-22	22	-66	-22		176	176
2030	23	46	-23	23	-69	-23		182	182
2031	24	48	-24	24	-72	-24		190	190
2032		50							198
2033		52							202
2034		54							
2035		56							
2036		58							
2037		60							

Věk odchodu do důchodu v přechodném období určuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2

Věk odchodu do důchodu v přechodném období (rok a měsíc)

muž/žena rok	2 děti m	2 děti ž	3 děti m	3 děti ž	4 děti m	4 děti ž	5 dětí ž	bezdětní	bezdětné
2007	62	59	62	58	62	58	57	62	61
2008	62r 1m	59r 2m	61r 11m	58r 1m	61r 9m	57r 11m	56r 11m	62r 8m	61r 8m
2009	62r 2m	59r 4m	61r 10m	58r 2m	61r 6m	57r 10m	56r 10m	63r 4m	62r 4m
2010	62r 3m	59r 6m	61r 9m	58r 3m	61r 3m	57r 9m	56r 9m	64	63
2011	62r 4m	59r 8m	61r 8m	58r 4m		61 57r 8m	56r 8m	64r 8m	63r 8m
2012	62r 5m	59r 10m	61r 7m	58r 5m	60r 9m	57r 7m	56r 7m	65r 4m	64r 4m
2013	62r 6m		60 61r 6m	58r 6m	60r 6m	57r 6m	56r 6m	66	65
2014	62r 7m	60r 2m	61r 5m	58r 7m	60r 3m	57r 5m	56r 5m	66r 8m	65r 8m
2015	62r 8m	60r 4m	61r 4m	58r 8m		60 57r 4m	56r 4m	67r 4m	66r 4m
2016	62r 9m	60r 6m	61r 3m	58r 9m	59r 9m	57r 3m	56r 3m	68	67
2017	62r 10m	60r 8m	61r 2m	58r 10m	59r 6m	57r 2m	56r 2m	68r 8m	67r 8m
2018	62r 11m	60r 10m	61r 1m	58r 11m	59r 3m	57r 1m	56r 1m	69r 4m	68r 4m
2019	63	61	61	59	59 57r		56	70	69
2020	63r 1m	61r 2m	60r 11m	59r 1m	58r 9m	56r 11m	56	70r 8m	69r 8m
2021	63r 2m	61r 4m	60r 10m	59r 2m	58r 6m	56r 10m	56	71r 4m	70r 4m
2022	63r 3m	61r 6m	60r 9m	59r 3m	58r 3m	56r 9m	56	72	71
2023	63r 4m	61r 8m	60r 8m	59r 4m		58 56r 8m	56	72r 8m	71r 8m
2024	63r 5m	61r 10m	60r 7m	59r 5m	57r 9m	56r 7m	56	73r 4m	72r 4m
2025	63r 6m		62 60r 6m	59r 6m	57r 6m	56r 6m	56	74	73
2026	63r 7m	62r 2m	60r 5m	59r 7m	57r 3m	56r 5m	56	74r 8m	73r 8m
2027	63r 8m	62r 4m	60r 4m	59r 8m		57 56r 4m	56	75r 4m	74r 4m
2028	63r 9m	62r 6m	60r 3m	59r 9m	56r 9m	56r 3m	56	76	75
2029	63r 10m	62r 8m	60r 2m	59r 10m	56r 6m	56r 2m	56	76r 8m	75r 8m
2030	63r 11m	62r 10m	60r 1m	59r 11m	56r 3m	56r 1m	56	77r 4m	76r 4m
2031	64	63	60	60	56	56	56	78	77
2032		63r 2m						77r 8m	
2033		63r 4m							78
2034		63r 6m							
2035		63r 8m							
2036		63r 10m							
2037			64						

Co navržený systém vyřeší po zavedení?

Přenesení prvotní zodpovědnosti za důchod ze státu na jednotlivce. Přinese tedy zodpovědnější chování jak jednotlivců, tak rodin.

Sníží dětskou kriminalitu navozením přímé odpovědnosti za řádnou výchovu dětí v rodině.

Postupně se sníží finanční nároky na sociální a důchodový systém, což povede ke zlevnění pracovní síly a zvýší obchodní konkurenceschopnost země v mezinárodní ekonomické soutěži.

Jaké budou jeho dopady z dlouhodobého hlediska?

Postupné eliminování tzv. černých pasažérů v systému důchodového zabezpečení v průběhu zhruba jedné generace je sociálně citlivé, navíc přinese možnost stejně postupného zvyšování penzí a tedy zlepšení poměru mezi průměrnou mzdou a důchodem. Napomůže se systémovým řešením k dostatečnému počtu nově narozených dětí, což se projeví jednak v udržitelnosti pozitivního ekonomického vývoje a dále v zachování původního obyvatelstva.

Perspektivně se doplní počty dětí a ekonomicky aktivního obyvatelstva, což přispěje také ke stabilizaci dalšího důležitého systému pojištění - zdravotního.

Náklady na zavedení důchodové reformy:

Finanční nároky na státní pokladnu nebudou žádné, díky dostatečně dlouhému přechodnému období.

Úspory plynoucí ze zavedení důchodové reformy:

Státní podpora soukromého penzijního připojištění ztratí smysl a bude ukončena. Penzijní fondy budou i bez státní podpory vyhledávat a do nich investovat na stáří lidé bez dětí. Úspory státní pokladny se dají předpokládat v řádu miliard korun.

Ing. Ivo Patta